

ОПОВЕСТЯВАНЕ
ВЪВ ВРЪЗКА С ИЗИСКВАНИЯТА НА НАРЕДБА 8
ЗА КАПИТАЛОВАТА АДЕКВАТНОСТ НА КРЕДИТНИТЕ ИНСТИТУЦИИ

Настоящото оповестяване:

- ⇒ е разработено в съответствие с разпоредбите на чл. 335 ал.1 от Наредба 8 за капиталова адекватност на кредитните институции и приложение 11 от наредбата;
- ⇒ е в съответствие с приетите писмени правила от Банката за изпълнение изискванията за оповестяване по отношение обхват, адекватност и честота;
- ⇒ включва изчерпателна информация за рисковете съпътстващи дейността на Банката, политиките и подходите прилагани при управлението им, класифицирането и оценката на видовете експозиции; калкулирането на капитала за отделните рискове, определянето на достатъчността на капитала;
- ⇒ цели създаване и поддържане на актуален информационен масив за най-съществените аспекти по прилагането на капиталовата рамка в страната, който да позволи на клиентите, контрагентите, инвеститорите да оценят ефективността на политиките и прилагания мениджмънт, както и стабилността и качествения профил на Банката.

РАЗДЕЛ ПЪРВИ: ОБХВАТ И МЕТОД НА КОНСОЛИДАЦИЯ

Инвестбанк АД (Банката) е регистрирана в Република България, с адрес на управление – гр. София, бул. “България” 83А.

Банката има издаден пълен лиценз № 364/01.12.1994 г., потвърдена с № Б 18-А/2004 г. за извършване на банкова дейност в страната и чужбина и актуализирана със Заповед на БНБ № РД22-0844/07.05.2007г. на основание чл.2, ал.1, и ал.2 и чл.13, ал.1 от Закона за кредитните институции.

ТБ „Инвестбанк” АД е част от Холдинг със смесена дейност по смисъла на §1 т.13. от допълнителните разпоредби на Закона за кредитните институции.

Банката е дъщерно дружество от холдинговата структура на “Феста Холдинг” АД, което дружество е и основен акционер, притежаващо 70.10% от капитала на Банката към 31.12.2007г.

ТБ „Инвестбанк” АД не притежава дъщерни дружества. Банката има участие, което се класифицира по действащата нормативна уредба както следва:

- ⇒ **участие в асоциирано дружество** по смисъла на МСС 28 – инвеститорът – Банката упражнява значително влияние;
- ⇒ **участие в дружество** (кредитна, финансова институция, дружество за спомагателни услуги или управляващо дружество) по смисъла на Наредба 12 за надзор на консолидирана основа – инвеститорът – Банката притежава дял над 20% и повече от капитала дружество;
- ⇒ **тесни връзки** по смисъла на §1, т.10 от допълнителните разпоредби на Закона за кредитните институции – Банката притежава 20 или повече от 20% от капитала на друго лице;

ТБ Инвестбанк АД притежава участие в УД "Инвест фонд мениджмънт" АД, чийто предмет на дейност включва управление на дейността на колективни инвестиционни схеми по смисъла на §1, т. 26 от ДР на ЗППЦК и на инвестиционни дружества от затворен тип, включително управление на инвестициите; оценка на активите и изчисляване цената на дяловете или акциите, издаване, продажба и обратно изкупуване на дялове или акции.

Размерът на участието в абсолютна стойност е **89 100 лв.** или **33%** от капитала на дружеството.

Банката не изготвя консолидирани финансови отчети съгласно Наредба 12 на БНБ за надзор на консолидирана основа, а участието е отразено в счетоводните и надзорните отчети както следва:

⇒ в Баланса на Банката – по цена на придобиване (номинал) и е класифицирано в портфейла "инвестиции за продажба";

⇒ в Наредба 8 за капиталовата адекватност на кредитните институции – "отбив от капитала", в съответствие с изискванията на чл.6, ал. 1, т. 1 – "собственият капитал се намалява с балансовата стойност на инвестициите в акции и други форма на дялово участие, когато представляват над 10 на сто от капитала на банка или финансова институция".

РАЗДЕЛ ВТОРИ: ПОЛИТИКИ И ПРАВИЛА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКОВЕТЕ

1. Стратегии и процеси за управление на отделните категории риск.

Приложените в практиката политики и правила за управление на риска имат за цел идентифициране, анализ на рисковете, на които е изложена Банката, установяване на съответни лимити, контрол и мониторинг, осигуряване на стабилно развитие и ефективно оползотворяване на капиталовите ресурси. Цялостната система от процедури за управление на риска се преразглежда редовно, с цел да отразяват промените в пазарните условия, предлаганите продукти и услуги. Посредством своите стандарти за обучение и управление, Банката съдейства за изграждане на дисциплинирана контролна среда, в която всички служители съзнават своята роля и задължения.

Рискове съпътстващи банковата дейност:

Кредитен риск

Основния източник на кредитен риск за банката са предоставените кредити на клиенти. Фактор, който намалява кредитния риск свързан с цялостната кредитна дейност на институцията, е диверсификацията на кредитния портфейл на Банката.

Политиката на Банката изисква преди отпускане на одобрените кредити, клиентите да осигурят подходящи обезпечения. Според правилата общият размер на предоставените кредити трябва да е изцяло обезпечен. Банковите гаранции и акредитиви са също обект на предварително стриктно проучване. Договорите уточняват паричните лимити на банковите задължения.

Обезпеченията по кредити, гаранции и акредитиви обикновено включват ипотека, парични средства, съоръжения и оборудване, борсово регистрирани ценни книжа и друга собственост.

Целта на управлението на кредитния риск на ТБ „Инвестбанк“ АД е максимизиране на доходността от активите при поддържане на рискова експозиция в рамките на приемливи параметри.

Вземането на решения по управлението на кредитния риск се извършва в съответствие със стратегията и политиката в тази област, която се определя и преразглежда периодично от Управителния съвет на Банката.

ТБ „Инвестбанк“ АД е приела и се ръководи в дейността си от кредитна политика, която регламентира:

- ⇒ създаване и прилагане на стриктни процедури при кредитиране;
- ⇒ поддържане на адекватна кредитна администрация;
- ⇒ непрекъснат процес на мониторинг, измерване и контрол на кредитния риск.

Поради рисковата същност на кредитната дейност в Банката са разработени процедури за текущ анализ и наблюдение както на индивидуалните кредитни експозиции, така и на цялостното развитие на бизнеса на клиентите. В резултат на системен контрол качеството на кредитния портфейл на Банката е високо.

За поддържане на кредитния риск в приемливи граници, както и за осигуряване на балансирано проявление на риск, доходност, загуби от обезценки и ликвидност е разработена и се прилага Система от лимити, дефинираща гранични прагове по продукти в дребен сегмент, по отрасли или избран рисков индикатор, обезпечение, размер.

Политиката на ТБ „Инвестбанк“ АД при оценката и класификацията на кредитните експозиции е съобразена с изискванията на БНБ и се основава на цялостен анализ на финансовото състояние на кредитополучателя, източниците за изплащане на задължението и редовността на обслужване на дълга. Ако Банката има повече от една експозиция към едно лице, или група свързани лица, които са носители на общ риск, тези експозиции се класифицират в групата, за която се изисква най-висок процент провизии за покриване.

Ликвиден риск

Ликвидният риск възниква във връзка с осигуряването на средства за дейностите на Банката и управлението на нейните позиции. Той има две измерения – риск Банката да не бъде в състояние да посрещне задълженията си, когато те станат изискуеми и риск от невъзможност Банката да реализира свои активи при подходяща цена и в приемливи срокове.

Банката има достъп до разнообразни инструменти на финансиране. Средствата се привличат посредством набор от инструменти, включително депозити и разплащателни сметки, други привлечени средства регламентирани нормативно, както и собствен капитал. По този начин се увеличава възможността за гъвкавост при финансиране на дейностите на Банката, намалява се зависимостта от един източник на средства и се понижава стойността на привлечения ресурс. Банката се стреми да поддържа баланс между срочност на привлечения ресурс и гъвкавост при използването на средства с различна матуриретна структура. Банката извършва текуща оценка на ликвидния риск посредством идентифициране и следене на промените в необходимостта от средства за постигането на целите, залегнали в цялостната ѝ стратегия. В допълнение, Банката притежава портфейл от ликвидни активи като част от системата ѝ за управление на ликвидния риск.

Пазарен риск

Лихвен риск.

Дейността на Банката е обект на риск от колебания в лихвените проценти, дотолкова, доколкото лихвоносните активи (включително инвестициите) и лихвените пасиви падежират или търпят промени в лихвените равнища по различно време и в различна степен. В случаите на активи и пасиви с плаващи лихвени проценти, Банката е изложена на риск от промени в основните лихвени проценти, които се определят като разлика между характеристиките на променливите лихвени индекси, като например Софибор, основния лихвен процент, шестмесечния LIBOR или различни лихвени проценти. Политиката по управление на риска цели оптимизиране на нетните приходи от лихви, и постигане на пазарни лихвени равнища, съответстващи на стратегията на Банката.

Процедурите по управление на лихвения риск по отношения баланса между привлечен и отдаден ресурс се прилагат от гледна точка на чувствителността на Банката спрямо промени в лихвените равнища. Това означава доколко при покачване на лихвените равнища, постигнати маржове ще се намалят при промяна в размера на задълженията.

За измерване и оценка на лихвения риск Банката използва метода на GAP-анализа (анализа на несъответствието/ дисбаланса). Чрез него се идентифицира чувствителността на очакваните приходи и разходи спрямо развитието на лихвения процент. Методът на GAP-анализа има за цел да определи позицията на банката, общо и по отделни видове активи и пасиви, по отношение на очаквани изменения на лихвените проценти и цени, влиянието на това изменение върху нетния лихвен доход. Той подпомага управлението на активите и пасивите и е инструмент за осигуряване на достатъчна и стабилна нетна лихвена рентабилност. Анализът на дисбаланса общо за Банката се извършва ежемесечно.

Управлението на лихвения риск се състои от система от процедури за вземане и изпълнение на решения на базата на периодични отчети и анализи и включва анализ на лихвените маржове, на лихвената чувствителност (GAP анализ), на цената и доходността на активите и пасивите, на изменението и структурата на лихвените активи и привлечените средства;

На тримесечие специализираното звено за управление на рисковете изготвя стрес –тест за оценка изменението на лихвения доход при извънредни отклонения на лихвените проценти по активни и пасивни операции.

Валутен риск

Валутен риск възниква при: Поддържане на отворени позиции в чуждестранна валута поради увеличените колебания на валутните курсове, при което Банката може да претърпи загуби в резултат от рязката промяна на валутните курсове през периода, в който позицията е открита; При сделките с чуждестранна валута за несвоевременно извършване на плащанията от партньорите по вече сключени сделки, който пряко не засяга количествените параметри на договорените сделки. При

неговото възникване може да се наложи сключване на допълнителни сделки при променен курс, за да се заместят неосъществените сделки

Мерките за управление на валутния риск са:

⇒ Определяне на лимити за открити позиции (по банки и длъжностни лица за сключване на сделки) и приемливо равнище на дисбаланс между активните и пасивните операции;

⇒ Разпределение на отговорностите по сключването и контрола на сделките между валутните дилъри и бек офиса.

По отношение на паричните активи и пасиви в чуждестранна валута, които не са хеджирани, Банката поддържа приемлива нетна експозиция като купува и продава чуждестранна валута на спот курс.

Ценови риск от позиции в ценни книжа

Като ценови риск се разглежда промяната в цените на ценни книжа в търговския и банков портфейл.

Ценните книжа в търговския портфейл текущо генерират потенциален ценови риск забанката, от ежедневната промяна в цените им. Ценните книжа, придобити с търговски и инвестиционни намерения подлежат на разпределение по портфейли и преоценка въз основа на действащите Политика за инвестиции в ценни книжа и Правила за преоценка на ценни книжа, които са елементи на Общите правила за управление на ликвидността.

Специфичният риск е рискът от промяна в цената на финансов инструмент в резултат на фактори, отнасящи се до неговия емитент. Определя се въз основа на "дългата" и/или "късата" позиция за всеки отделен вид (емисия) дългов инструмент класифициран в търговски (оборотен) портфейл. Дългите и късите позиции от една и съща емисия ценни книжа се отчитат на нетна база. Левовата им равностойност за отделните видове ценни книжа не следва да превишава 4 % от капиталовата база на банката за предходния месец, като се изключват безрисковите ценни книжа съгласно Закона за кредитните институции, Наредба № 5 за реда и условията за придобиване, регистриране, изплащане и търговия с държавни ценни книжа и Наредба № 8 на БНБ.

Общият риск е рискът от промяна в цената на финансов инструмент в резултат на промяна на лихвените проценти, в случай на търгуван инструмент, поради промени на съответния пазар, несвързани с конкретни характеристики на ценната книга. Определя се на нетна база като разлика между левовата равностойност на дългите и късите позиции на банката в дългови инструменти, класифицирани в търговски портфейл и търгувани на един пазар, като се изключват безрисковите ценни книжа съгласно Закона за кредитните институции, Наредба № 5 и Наредба № 8 на БНБ. Сумата от нетните експозиции не следва да превишава 8 % от капиталовата база за предходния месец.

Дирекция "Ликвидност" изготвя предложения до Съвета по ликвидност с лимити за максималната загуба от портфейла от търгуеми активи и подлимити по типове търгуеми активи – облигации, акции, деривативи и други търгуеми активи.

Откриването на експозиция се реализира след подготовката на писмена, ясна стратегия от Дирекция "Ликвидност", съгласно одобрената Политика за инвестиции в ценни книжа. Стратегията се одобрява от Съвета по ликвидност и от Управителния съвет на банката.

Контрагентен риск

Контрагентен риск е потенциалния риск от създаване на рискови експозиции към банки и небанкови финансови институции формирани от необезпечени вземания. Рискови експозиции са:

⇒ всички вземания на Банката от други банки или небанкови финансови институции, отразени като балансови позиции, независимо от основанието за възникването им и използвания финансов инструмент, за които има риск от несъбиране, просрочие или намаляване на отчетната стойност;

⇒ Всички поети условни ангажименти, при реализацията на които в полза на Банката възниква безусловно вземане.

С цел намаляване на риска от неизпълнение на задълженията от страна на банки - контрагенти, банката е приела и следи спазването на лимити за този тип експозиции. Лимитите се определят на базата на кредитните рейтинги на банките - контрагенти, присъждани от кредитните агенции (Moody's, S&P, Fitch IBCA), както и от вътрешен рейтинг базиран на преглед на капиталовата адекватност, ликвидността и акционерната структура на банките. Лимитите се приемат от Управителния съвет и се актуализират два пъти годишно или при необходимост. Спазването на лимитите се следи ежедневно от Дирекция " Ликвидност".

Операционен риск

Операционен риск е рискът от загуба, произтичащ от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, хора и системи или от външни събития.

Към настоящия момент Банката изчислява капиталовите изисквания за операционен риск в съответствие с Метода на базисния индикатор.

Същевременно за точното дефиниране и оценка на операционните събития и за последващо прилагане на усъвършенствани модели Банката използва двуизмерен модел:

Първото измерение на модела е с цел прецизно разпределение на операционните събития, водещи до загуба по рискови категории и отчитане първопричината за възникването. Банката използва седем основни рискови категории и четиринадесет подкатегории.

Второто измерение на модела е съобразно изискванията на Базел 2 и класифицира събитията (водещи до загуба или касаещи само потенциални загуби, пропуснати ползи) по избрани групи дейности (бизнес линии).

Създаването и поддържането на базата данни за операционни събития, цели осигуряване на достатъчна дълбочина и надеждност с оглед:

⇒ проследяване и установяване на събитията водещи до загуби, в това число и когато дадено събитие водещо до загуба има отражение върху множество дейности;

⇒ изготвяне на отчети за вътрешно ползване относно измерването на операционния риск и резултатите от неговото управление, включително и за тенденциите установени от базата данни за загуби и/или оценка на риска;

⇒ създаване на нови или подобряване на съществуващи контролни процедури.

2. Структура и организация на функциите по управление на риска.

Управителният съвет на ТБ "ИНВЕСТБАНК" АД утвърждава :

⇒ правила за управление на риска и контролира тяхното прилагане в съответствие с изискванията на банковата нормативна уредба, спецификата в дейността и изискванията за добро корпоративно управление;

⇒ политика за поемане на риск – консервативна, умерено консервативна, умерено рискова или рискова, която съдържа:

⇒ нивото на риск, което Банката е готова да поеме;

⇒ насоките за развитие на системата за управление на риска;

⇒ използваната система от лимити с конкретно ангажирани структури за контрол;

⇒ конкретни стойности на лимитите;

⇒ контрол на риска чрез обсъждане на докладите от звеното по управление на риска и взема решения в съответствие със своите пълномощия.

Представляващите Банката

⇒ организират работата по правилното прилагане на възприетата политика по управлението на рисковете и спазването на утвърдените лимити за дейностите, за които пряко отговарят;

⇒ контролират работата на отделните структурни звена по отношение анализа и оценката на риска;

⇒ докладват на УС на Банката при възникване на критични рискови ситуации;

Кредитен съвет

⇒ прилага утвърдената от УС кредитна политика;

⇒ подпомага дейността на УС по отношение контрола и наблюдението на кредитния риск.

Кредитен комитет

⇒ извършва периодичен преглед на рисковите експозиции;

⇒ определя размера на провизиите за загуби от обезценка за индивидуално значими експозиции или за портфейл от експозиции;

Съвет по ликвидността

⇒ избира методът за управление на ликвидността;

⇒ осъществява оперативното управление на ликвидността;

⇒ създава процедури за наблюдение и контрол на ликвидния риск при сценарий "действащо предприятие" и сценарий "ликвидна криза".

Дирекция "Управление на риска и стратегическо планиране":

⇒ подпомага с конкретни разработки УС при определяне политиката на Банката по отношение на рисковете и осъществява взаимодействието и координацията между отделните звена по отношение управлението им;

⇒ изготвя предложения до УС за въвеждане на нови или изменение на съществуващи лимити, самостоятелно или съвместно със други структурни звена в Банката;

⇒ подпомагана от останалите звена разработва процедури за измерване, наблюдение, управление и контрол на рисковите характеристики в отделните дейности;

⇒ текущо измерва и анализира риска, следи за спазването на определените лимити, докладва на Представляващите Банката лица и на УС за възникнали критични рискови ситуации;

⇒ адаптира закупени модели за измерване на риска и проверява ефективното им действие в конкретна обстановка;

⇒ събира, оценява и организира постъпването в базата данни на вътрешната и външната информация, използвана в избраните модели и процедури.

Оперативните звена в ЦУ и клоновете на Банката, извършващи сделки - носители на риск, отговарят за :

⇒ оперативния контрол и управлението на специфичните рискове за определената дейност в съответствие с утвърдените правила и лимити;

⇒ спазването на правилата и процедурите по извършването от тях сделки - носители на риск;

⇒ организацията на работата, с цел спазването на утвърдените рискови лимити.

3. Обхват и естество на системата за измерване и отчитане на риска

Дейностите по управлението, контрола и наблюдението на различните видове риск се дефинират с отделни правила, които се приемат от УС на Банката. В правилата се конкретизират процедурите по процеса на управление на риска и включват: Идентифициране (установяване) на риска; Измерване на риска; Наблюдение и контрол на риска; Докладване на риска.

Документи, включени в системата за измерване и оценка на риска:

Вътрешни правила за:

⇒ Кредитна дейност и проблемни кредити;

⇒ Управление на пазарния риск;

⇒ Управление на ликвидността;

⇒ Управление на операционния риск;

⇒ Преоценка на ценни книжа

Системи за наблюдение на:

⇒ кредитен риск;

⇒ пазарен риск;

⇒ операционен риск;

Други:

- ⇒ методика за определяне на лимити по банки-контрагенти;
- ⇒ скала на компетенции
- ⇒ политика за инвестиции в ценни книжа;
- ⇒ указания за администриране на кредитни сделки

РАЗДЕЛ ТРЕТИ: СТРУКТУРА И ЕЛЕМЕНТИ НА КАПИТАЛОВАТА БАЗА

1. Обобщена информация

Съгласно местното законодателство банката е задължена да поддържа собствен капитал, който съответства на общия рисков профил на извършваните от нея операции, т.е. превишава или е равен на сумата от капиталовите изисквания за кредитен риск; позиционен риск; валутен и стоков риск; операционен и други рискове свързани с дейността ѝ. В съответствие с Наредба № 8 за капиталовата адекватност на банките, ТБ Инвестбанк АД изчислява и представя всяко тримесечие в Българска Народна Банка отчет, включващ сумата на рисково-претеглените активи, капиталовата база и коефициентите на капиталова адекватност. Наредбата определя коефициент на обща капиталова адекватност минимум 12% и коефициент на адекватност на капитала от първи ред минимум 6%.

2. Размер на капитала от първи ред (първичен капитал)

(а) Регистриран и внесен капитал

Акционерният капитал на Банката към 31.12.2007 г. е в размер на 70 000 000 лева и е разпределен на 70 000 000 броя обикновени акции, всяка с номинал от 1 лев. През 2007 година, с решения на Общите събрания на акционерите проведени на 07.06.2007г. и на 19.10.2007г. е увеличен капитала по реда на чл.195 от ТЗ, като увеличения капитал е регистриран в търговските регистри на СГС, след разрешения на БНБ, дадени със заповеди № РД 22-1059/2.6.2007г., РД 22-2047/27.9.2007г., РД 22-2048/27.9.2007г. и РД 22-2582/23.11.2007г. Акционерният капитал на Банката е увеличен с 37 677 416 бр. обикновени поименни безналични акции с право на глас с номинална стойност 1/един/ лев с обща стойност 37 677 416 лева чрез парична вноска.

(б) Законови резерви

Законовите резерви са заделени по силата на местното законодателство, в съответствие с изискванията на търговския закон. Банката не изплаща дивиденди, преди да е заделила необходимите средства за фонд "Резервен".

(в) Неразпределена печалба

Банката представя като неразпределена печалба всички разпределими резерви, които надхвърлят законовите резерви по точка (б), след приемане на Годишния финансов отчет от Общото събрание на акционерите и приспадане на сумите за изплащане на дивиденди и други отчисления.

(г) Намаление на капитала от първи ред

При определяне размера на капитала от първи ред се приспада стойността на вложенията на Банката в нематериални активи.

Към 31.12.2007 г. капиталът от първи ред е формиран от следните елементи и техните стойности:

<i>елементи</i>	<i>Сума в хил.лв.</i>
Регистриран и внесен капитал	70 000
Резерви	3 408
Нематериални активи	- 1 446
КАПИТАЛ ОТ ПЪРВИ РЕД	71 962

3. Размер на капитала от втори ред (допълнителен капитал)

Към 31.12.2007 г. ТБ Инвестбанк АД не разполага със средства, които отговарят на изискванията за причисляване към капитал от втори ред.

4. Намаления и съотношение на намаленията от капитала от първи и втори ред по чл.6, ал.2 от Наредба 8

Съгласно изискванията на чл.6 при определяне размера на собствения капитал е извършено намаление на инвестиции в акции (над 10% от внесенния капитал на финансова институция). Банката е притежател на 33% от капитала на управляващото дружество Инвест фонд мениджмънт, който е в размер на 270 хил.лв. Приспадането на 89.1 хил.лв. е извършено изцяло от капитала от първи ред поради липса на капитал от втори ред и в съответствие с чл. 6, ал. 2 от Наредба 8.

5. Размер на капиталовата база

<i>Елементи</i>	<i>Сума в хил.лв.</i>
Капитал от първи ред	71 962
Капитал от втори ред	0
Намаления по чл. 6	- 89
КАПИТАЛОВА БАЗА	71 873

РАЗДЕЛ ЧЕТВЪРТИ: КАПИТАЛОВИ ИЗИСКВАНИЯ

1. Общо описание на подхода на Банката към вътрешния анализ на капитала по чл. 11, ал.2 и ал. 3

Банката извършва редовно вътрешен анализ на размера, вида и разпределението на необходимия капитал за покриване на всички рискове, съпътстващи дейността ѝ. Комплексният анализ включва система от правила и процедури за наблюдение, оценка и управление на кредитния, ликвидния, лихвения, ценовия, валутния, контрагентния, операционния риск. Приети са и се съблюдава изпълнението на различни лимити с цел ограничаване риска от концентрация. Банката ежеседмично следи изменението на основните класове експозиции, капиталовата база и общата капиталова адекватност. При необходимост се предприемат мерки за реструктуриране на портфейлите от гледна точка на облекчено третиране според изискванията на Наредба 8 с цел поддържане на стойности на показателите над минимално изискуемите по нормативни документи.

Ръководството на Банката управлява процесите по контрол на рисковете. Информационната база включва ежеседмични справки за капиталовата база, размер и структура на активните операции, месечни доклади за проявление на рисковете и изпълнение на системата от утвърдени лимити. Освен регулярната информация се изготвят анализи по определени сегменти, при предстоящи промени и нови продукти.

Процесите и подходите са обект на периодичен преглед с цел удостоверяване на тяхната изчерпателност и проверка на съответствието им с естеството, размера и сложността на упражняваните дейности.

2. Капиталови изисквания по класове експозиции при стандартизирания подход за кредитен риск след умножението по чл. 7

При изчисляване на рисково-претеглените активи за кредитен риск, Банката използва стандартизирания подход. Тъй като прилага капиталови изисквания за позициите си в търговския портфейл по отношение на пазарния риск, ТБ Инвестбанк АД установява сумата на рисковите експозиции за кредитен риск като умножава позициите си в банковия портфейл по съответните рискови тегла, в зависимост от външната кредитна оценка за всеки актив или негов носител. Рисково-претеглените активи за кредитен риск включват позициите в банковия портфейл, приравнените към активите задбалансови позиции, извънборсови дериватни инструменти, претеглени за риск от контрагента и позициите в търговския портфейл претеглени за риск от контрагента и сетълмент риск. За балансовите и задбалансови позиции с налична кредитна защита се прилагат съответните пониски рискови тегла в зависимост от външната кредитна оценка на гаранта или заложения актив. Капиталовото изискване за кредитен риск по стандартизирания подход е 8% преди умножението по чл. 7 от Наредбата и 12% след него. Всяка експозиция се разпределя в съответния клас, задбалансовите ангажименти се приравняват на балансовите след прилагане на конверсионни коефициенти.

Капиталовите изисквания за кредитен риск към 31.12.2007 г., разпределени по класове експозиции са представени в таблицата:

в хил.лв.

Класове експозиции – вземания или условни вземания от:	Рисково претеглена стойност	Капиталово изискване	Изискване след умножение по чл.7
Централни правителства и централни банки	687	55	83
Регионални и местни органи на властта	19 578	1 566	2 349
Международни банки за развитие	0	0	0
Институции	40 109	3 209	4 813
Предприятия	257 811	20 625	30 937
На дребно	27 402	2 192	3 288
Обезпечени с недвижимо имущество	132 320	10 586	15 879
Други позиции	28 763	2 301	3 451
ОБЩО КАПИТАЛОВО ИЗИСКВАНЕ ЗА КРЕДИТЕН РИСК		40 533	60 800

3. Капиталови изисквания за пазарен риск след умножение по чл. 7

При определяне на рисково-претеглените активи за пазарен риск се включват рисково-претеглените активи за:

- (а) позиционен риск в търговския портфейл;
- (б) валутен риск за цялостната дейност и
- (в) стоков риск за цялостната дейност

ТБ Инвестбанк АД прилага стандартизирания подход при определяне на капиталовите изисквания за пазарен риск.

Позиционният риск съдържа два компонента – специфичен позиционен и общ позиционен риск. Капиталовите изисквания за общ и специфичен позиционен риск се определят по валути въз основа на нетните позиции на дълговите инструменти според емитентите, външната или вътрешна кредитна оценка и остатъчният срок до падежа и претегляне с определени рискови тегла. При изчисляване на общия позиционен риск, възникващ от дългови финансови инструменти, Банката прилага падежния подход. За всяка валута се изготвя отделна падежна таблица и капиталовите изисквания за всяка валута се изчисляват по отделно въз основа на претегляне на нетните позиции в съответните дългови инструменти съобразно срока до техния падеж и разпределяне в три времеви зони. Инструментите с фиксиран лихвен процент се разпределят според крайния падеж, а инструментите с променлив лихвен процент – в съответствие с остатъчният срок до следващата дата на промяна на лихвения процент.

Търговският портфейл не съдържа капиталови инструменти.

ТБ Инвестбанк АД изчислява капиталово изискване за валутен риск от цялостната си дейност, когато общата нетна открита валутна позиция превишава 2% от собствения капитал. Капиталовото изискване за валутен риск е 8% преди умножението по чл. 7 от Наредбата и 12% след него. Банката изчислява общата нетна открита валутна позиция като:

- ⇒ изчислява нетна позиция за всяка валута поотделно;
- ⇒ преизчислява нетните позиции във всяка валута в легова равностойност
- ⇒ сумира поотделно късите и дълги позиции, при изчисленията не се вземат предвид позициите в лева и евро
- ⇒ общата нетна валутна позиция е по-голямата от общата нетна дълга и общата нетна къса позиция.

Капиталовите изисквания за пазарен риск към 31.12.2007 г. са представени в таблицата:

в хил.лв.

	Нетна позиция	Капиталово изискване	Изискване по чл.7
1.Общ позиционен риск в ТП, в т. ч.:	86 080	1 969	2 953
1.1.За дългови инструменти в лева	56 875	1 250	1 875
1.2.За дългови инструменти в евро	27 837	716	1 074
1.3.За инструменти в щатски долари	1 368	3	4
2.Специфичен позиционен риск в ТП	86 080	0	0
3.Валутен риск за цялостната дейност	1 652	132	198

3.1. Валутна позиция в щатски долари	1 652	132	198
4. Стоков риск за цялостната дейност	0	0	0
ОБЩО КАПИТАЛОВО ИЗИСКВАНЕ ЗА ПАЗАРЕН РИСК		2 101	3 151

4. Капиталови изисквания за операционен риск след умножение по чл. 7

Операционен риск е рискът от загуба, произтичаща от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, хора и системи или от външни събития, включително и правен риск. ТБ Ивнестбанк АД изчислява капиталовите изисквания за операционен риск по метода на базисния индикатор чрез умножаване на средногодишния брутен доход по коефициент 0.15. Средногодишния брутен доход се формира от сумата на положителните стойности на нетния лихвен и нетния нелихвен доход, усреднени за последните три календарни години на базата на одитирани данни. Годишният брутен доход за всяка отделна година се изчислява преди да са приспаднати провизиите за обезценка и оперативните разходи. При изчисляване на годишния брутен доход не се включват реализираните доходи от продажба на ценни книжа в банковия портфейл, нерегулярни и извънредни доходи и получени обезщетения по сключени застраховки.

Капиталовите изисквания за пазарен риск към 31.12.2007 г. са представени в таблицата:

в хил.лв.

Година	Брутен доход	Капиталово изискване	Изискване по чл.7
2006	14 915		
2005	10 371		
2004	8 754		
Средногодишен брутен доход	11 347	1 702	2 553
ОБЩО КАПИТАЛОВО ИЗИСКВАНЕ ЗА ОПЕРАЦИОНЕН РИСК		1 702	2 553

РАЗДЕЛ V. ЕКСПОЗИЦИИ КЪМ КРЕДИТЕН РИСК ОТ КОНТРАГЕНТА

Кредитен риск от контрагента е рискът контрагент по определена сделка да изпадне в неизпълнение преди окончателното плащане по сделката. Кредитният риск от контрагента възниква при сделки с дериватни инструменти, репо-сделки, сделки по предоставяне/получаване в заем на ценни книжа или стоки, трансакции с удължен сетълмент. С цел ограничаване на кредитния риск от контрагента ТБ Инвестбанк АД използва система от лимити към местни и чуждестранни банки. Лимитите са разработени като са взети предвид видовете вложения от гледна точка на срочността и присъдените рейтинги от международно признати агенции. Към 31.12.2007. преобладаваща част са вземанията от местни и чуждестранни банки с присъден рейтинг и краткосрочен характер (овърнайт депозити), получаващи 20% рисково тегло съгласно изискванията на Наредба 8.

При сключването на репо-сделки, Банката се ръководи от определените лимити и стойността на получените обезпечения. За обезпечение се приемат първокласни ДЦК на българското правителство, оценени по справедлива (пазарна) стойност, която надхвърля сумата на предоставените средства. Стойността на предоставените обезпечения се дисконтира съгласно изискванията на наредбата, след

което посредством техника на заместване вземанията се третират като експозиции към централното правителство и се изчислява капиталовото изискване. Сключените репо-сделките са класифицирани в банков портфейл.

Съгласно изискванията на Наредба 9 на БНБ всички вземания на Банката, за които има риск от намаляване на балансовата им стойност се третират като рискови експозиции и подлежат на преглед за обезценка и евентуално провизиране. Експозициите с оригинален срок до 6 месеца към клонове на чуждестранни банки в страната и чуждестранни банки с инвестиционен рейтинг, присъден от призната от БНБ Агенция за външна кредитна оценка не се провизират за държавен риск.

Към 31.12.2007 г. Банката не е сключвала сделки с ценни книжа и деривати, по които да е необходимо изчисляване на капиталово изискване за кредитен риск от контрагента.

РАЗДЕЛ VI. ЕКСПОЗИЦИИ КЪМ КРЕДИТЕН РИСК И РИСК ОТ РАЗСЕЙВАНЕ

1. Просрочие и обезценка

Към всяка дата на изготвяне на баланса се извършва преглед на финансовите активи за наличие на индикатори за обезценка. Критериите за рискови експозиции, оценка на риска и преглед за обезценка са дефинирани в Наредба № 9 на БНБ. Съгласно изискванията на Наредба 9 ТБ Инвестбанк АД е приела политика за оценка на рисковите експозиции и формирането на провизии за загуба от обезценка. В наредбата са посочени бързоликвидните обезпечения, които се признават при изчисляване размера на провизиите.

Една експозиция се счита за обезценена, когато съществува вероятност Банката да не може да събере всички дължими суми съгласно договорените условия. Обезценка е налице, когато съществува разлика между балансовата и възстановима стойност на дадено вземане.

Един от индикаторите за обезценка е наличието на просрочени суми по главница и/или лихва. Банката оценява и класифицира рисковите си експозиции в четири категории – редовни, под наблюдение, нередовни и необслужвани.

Експозициите, по които има забава на плащанията до 30 дни се класифицират като редовни, само ако забавата е оправдана или е допусната случайно.

Съгласно вътрешните правила и Наредба 9 просрочията до 30 дни са индикатор за временни затруднения и основание за засилен мониторинг.

2. Описание на подхода за определяне на провизиите

При наличие на обективни доказателства за влошаване, експозициите се оценяват и класифицират въз основа степента на кредитен риск, срока на забавата на изискуемите суми по тях, оценката на финансовото състояние на длъжника и източниците за изплащане на неговите задължения в съответствие с изискванията на Наредба №9. Когато банка има повече от една кредитна експозиция към лица, които могат да се разглеждат като носители на общ риск, тези експозиции се класифицират в групата на лицето с най-висока степен на риск.

Банката формира специфични провизии за загуби от обезценка за конкретно определени експозиции за разликата между балансовата стойност на рисковата експозиция и нейната възстановима стойност.

Възстановимата стойност на рисковата експозиция се определя, като договорените парични потоци се намаляват с процент за риск от загуби в зависимост от класификационната група на експозицията и установените очаквани парични потоци се дисконтират чрез прилагане на съответния ефективен лихвен процент. Размерът на специфичната провизия за загуби от обезценка за рискова експозиция, по която има бързоликвидно обезпечение, е равен на разликата между балансовата стойност и възстановимата стойност на рисковата експозиция към отчетния период, която остава непокрита от нетната реализируема стойност на обезпечението. Увеличението на стойността на провизиите за загуба от обезценка намира отражение в отчета за приходите и разходите. Банката отнася към приходите за текущата година (реинтегрира) провизиите, освободени поради събиране на част или на пълния размер на класифицираната кредитна експозиция, която е била провизирана за загуби от обезценка, както и при прекласифициране в по-нискорискова класификационна група.

Разходите за обезценка и провизиите за кредитен риск, представени във финансовите отчети са в съответствие с изискванията на БНБ, общата сума на провизиите се приспада от брутната стойност на рисковата експозиция.

3. Обща сума на експозициите след счетоводни прихващания (средната стойност е изчислена на база отчетните стойности от 4-те тримесечия на 2007 г.)

в хил.лв.

	Средна ст-т	Отчетна ст-т	Провизии	Балансова ст-т
Регионални и местни органи	9 475	16 967	0	16 967
Предприятия	201 890	242 570	3 557	239 013
Експозиции на дребно	25 371	34 831	30	34 801
Вземания срещу недв. имущество	132 995	186 440	1 481	184 959
Институции	2 406	3 721	0	3 721
ОБЩ КРЕДИТЕН ПОРТФЕЙЛ	372 137	484 529	5 068	479 461

4. Географско разпределение на експозициите

в хил.лв.

Район	Обща сума	Провизии	Просрочия
София	234 415	2 932	1 821
Пловдив	14 489	797	772
Стара Загора	2 342	64	214
Бургас	49 821	318	390
Варна	62 904	8	9
Русе	21 822	220	220
Плевен	14 811	226	414
Видин	9 342	56	8
Шумен	4 750	5	5
Смолян	12 953	95	10
Казанлък	2 300	0	5
Сливен	13 594	3	29
Хасково	4 457	0	0
Велико Търново	3 715	154	24
Ловеч	8 327	47	94

Силистра	3 483	82	402
Благоевград	5 052	61	31
Добрич	7 127	0	0
Дулово	1 902	0	4
Пазарджик	3 158	0	2
Габрово	3 765	0	13
ОБЩО	484 529	5 068	4 467

5. Разпределение на експозициите по отрасли и видове контрагенти

(а) по отрасли, в които работят кредитополучателите

в хил.лв.

Отрасъл	Обща сума	Провизии	Просрочия
Селско стопанство	15 772	66	47
Преработваща промишленост	42 594	1 602	848
Снабдяване с електро и топлинна енергия	3 369	0	0
Строителство	84 318	558	36
Търговия	88 475	1 706	1 624
Хотели и ресторанти	32 572	16	77
Транспорт	4 913	11	3
Финансови услуги	6 933	0	0
Операции с недвижимо имущество и др. услуги	55 407	0	76
Домакинства	139 829	1 109	1 756
Други дейности	10 347	0	0
ОБЩО	484 529	5 068	4 467

(б) по видове контрагенти

в хил.лв.

Контрагент	Обща сума	Провизии	Просрочия
Частни фирми	327 612	3 959	2 711
Държавни фирми	122	0	0
Бюджетни предприятия	16 966	0	0
Чуждестранни фирми	0	0	0
Местни физически лица	131 583	1 071	1 731
Чуждестранни физически лица	8 246	38	25
ОБЩО	484 529	5 068	4 467

6. Разбивка по краен остатъчен падеж

в хил.лв.

Класове експозиции	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години
Регионални и местни органи			300	900	15 767
Предприятия	22 540	6 289	71 582	104 496	37 663
Експозиции на дребно	15 257	3 747	6 388	3 653	5 786
Вземания срещу недв. имущество	10 682	4 813	30 370	39 709	100 866
Институции	3 721				
ОБЩ КРЕДИТЕН ПОРТФЕЙЛ	52 200	14 849	108 640	148 758	160 082

7. Таблица за изменение на провизиите

в хил.лв.

Провизии	Сума
Състояние към 01.01.2007 г.	3 723
Увеличение	3 307
Намаление	- 1 950
Отписани за сметка на провизии	- 12
Крайно състояние 31.12.2007 г.	5 068

Увеличението в рамките на отчетната година е в следствие начисляване на провизии по нови класифицирани експозиции, доначисляване поради прекласификация в по-високорискова група, промяна в обезпеченията. Намалението се дължи на окончателно погасяване, намаление на дълга, прекласификация в по-нискорискова група, признаване на високоликвидно обезпечение.

РАЗДЕЛ VII. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРИЗНАТИ АГЕНЦИИ ЗА ВЪНШНА КРЕДИТНА ОЦЕНКА (АВКО).**1. Списък на използваните признати АВКО.**

В изпълнение на чл.27, ал.2, т.2 и чл.49, ал.5 от Наредба 8 на БНБ ТБ Инвестбанк използва оценките на рейтинговите агенции Standard&Poor's, Moody's Investor Services и Fitch Ratings. При определяне на рисковите тегла по стандартизирания подход за кредитен риск външните оценки се съотнасят към степените на кредитно качество за отделните класове експозиции.

2. Класове експозиции, за които се използват оценки на външни агенции.

- ⇒ Експозиции към централни правителства
- ⇒ Експозиции към международни банки
- ⇒ Експозиции към институции
- ⇒ Експозиции към регионални и местни органи на властта
- ⇒ Експозиции към предприятия

3. Присъдените кредитни оценки от признати АВКО се приравняват към одобрените от БНБ и надзорните органи на държавите-членки на ЕС степени на кредитно качество при определяне на рисковите тегла на съответните класове експозиции при изчисляване на капиталовата адекватност.

При експозиции покрити с гаранции, частта от експозицията напълно покритата с признати гаранции се претегля с рисковото тегло на гаранта след корекция на стойността на защитата за несъответствие между падежите. Непокритата част се претегля с рисковото тегло на длъжника. Приемливите доставчици на защита следва да имат присъдена оценка от призната АВКО.

4. Стойност на експозициите преди и след редуциране на кредитния риск за всяка степен на кредитно качество

в хил.лв.

Класове експозиции	Начална ст-т	Ст-т след редуциране на кредитния риск	0%	20%	50%	100%
Централни правителства	247 971	254 730	253 356	0	1 374	0
Международни банки	2 026	2 026	2 026	0	0	0
Институции	179 530	150 046	0	131 886	8 648	9 512
Регионални и местни органи	23 865	21 945	0	978	0	20 967
Предприятия	333 147	283 189	0	0	0	283 189
Експозиции на дребно	45 956	30 644	0	0	0	30 644
Експозиции с нед.имущество	196 061	194 578	0	0	117 514	77 064
Други	53 365	139 695	108 611	2 738	0	28 346
Приспаднати от КБ						
Предприятия	89	89	0	0	0	89

РАЗДЕЛ X. КАПИТАЛОВИ ИНСТРУМЕНТИ В БАНКОВИЯ ПОРТФЕЙЛ

Вложенията на Банката в капиталови инструменти най общо се разделят на:

⇒ борсово търгуеми акции и дялове и

⇒ капиталови участия в дружества с цел осъществяване и обезпечаване обичайната дейност на институцията

Капиталовите инструменти в банковия портфейл са класифицирани като инструменти за продажба.

Първоначално финансовите инструменти се отчитат по цена на придобиване, която включва разходите по осъществяване на сделката. След първоначалното им признаване всички финансови инструменти за търгуване и финансови активи за продажба се оценяват по справедливата им стойност, с изключение на онези инструменти, за които няма пазарни котировки на активен пазар и чиято справедлива стойност не може да бъде надеждно определена. Тогава те се отчитат по цена на придобиване, включваща разходите по осъществяване на сделката, намалена със загуби от обезценка, ако има такива.

Принципи за оценка по справедлива стойност

Справедливата стойност на финансовите инструменти се определя на база котировките на пазарни цени към датата на баланса, без да се включват разходите по осъществяване на сделката. В случай, че такива котировки на пазарни цени не съществуват, справедливата стойност на финансовите инструменти се определя на база математически методи или посредством техники на дисконтиране на паричните потоци.

В случаите на използване на дисконтирани парични потоци, прогнозните бъдещи парични потоци се определят на база най-точната преценка на ръководството, а като дисконтов фактор се прилага пазарният процент към датата на баланса, приложим за инвестиция със сходни условия и

характеристики. При използване на математически методи за определяне на цената, данните са базирани на пазарни измерители, актуални към датата на баланса.

Печалби и загуби при последваща оценка

Всички печалби и загуби, възникнали в резултат на промени в справедливата стойност на финансови инструменти за търгуване се признават в отчета за приходи и разходи, а на финансови активи за продажба в преоценъчни резерви и се признават в отчета за приходи и разходи при продажбата им.

Към 31.12.2007 г. притежаваните от Банката капиталови инструменти са представени в таблицата. Пазарната стойност на борсовите инструменти не се различава от балансовата и справедливата им стойност.

в хил.лв.

<i>Капиталови инструменти</i>	<i>Сума</i>
1. Борсово търгуеми инструменти в т.ч.:	23 466
- в местни банки	2 332
- в местни компании	21 134
2. Свързани с дейността	307
ОБЩО.	23 773

В точка 2 “свързани с дейността” са включени задължителните участия на Банката в Банксервиз, Централен депозитар, БФБ, Мастеркард и др.

От капиталовите инвестиции, свързани с дейността е изключено участието в Управляващото дружество Инвест фонд мениджмънт в размер на 89 хил.лв., което е отбив от капитала на Банката.

РАЗДЕЛ XI. ЛИХВЕН РИСК В БАНКОВ ПОРТФЕЙЛ

Лихвен риск е текущият или потенциалният риск от промяна на доходите и капитала на банките, в резултат на неблагоприятно изменение в лихвените проценти. Прилаганите политики и честотата за измерване на лихвения риск са представени в Раздел II от настоящото оповестяване.

Наблюдението на променливостта на доходите прилагано от Банката е отправна точка за лихвения анализ. Целта е реализиране на адекватни мерки при управление на лихвения риск и игнориране на възможността от значително намаление в доходите, съответно в нивото на капиталовата адекватност. Чрез използваните способности, периодично се преценяват ефектите от еднократна или поетапна промяна в лихвените проценти върху краткосрочните печалби.

Към 31.12.2007 г. лихвоносните активи и пасиви са предимно с фиксирани лихвени проценти, имат сходна матуритетна структура и дати на промяна на лихвените проценти.

Таблицата по-долу обобщава чувствителността на Банката по отношение на промени в лихвените проценти към датата на изготвяне на финансовите отчети.

За пълнота в таблицата са разпределени всички видове активи и пасиви. При определянето на средно претегления лихвен процент по актива и пасива, съответно лихвения спред между актива и

пасива са включени само лихвоносните активи (класифицирани в банков портфейл) и чувствителните към лихвата пасиви на осреднени за 12 месечен период, на база ефективна цена.

В хиляди лева	Общо	Нелихвени	С плаващ лих.процент	До 1 месец	Инструменти с фиксирана лихва			
					От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 година	Над 5 години
Активи								
Парични средства и сметки в централната банка	165,596	165,596						
Предоставени депозити на други банки	149,434	217		149,217				
Търговски ценни книжа	86,080	10,245		500	1,368	2,199	33,582	38,186
Кредити и аванси на клиенти	479,461		253,203	14,526	8,920	55,436	51,408	95,968
Инвестиции	175,359	27,603			7,172	6,798	58,333	75,453
Дълготрайни материални и нематериални активи	20,440	20,440						
Други активи	9,351	9,351						
Общо активи	1,085,721	233,452	253,203	164,243	17,460	64,433	143,323	209,607
Пасиви								
Задължения към банки и други финансови институции	87,835	2,732		73,244	5,368	3,166	3,325	
Задължения към клиенти	862,167	9,565	-	398,964	126,783	274,053	52,802	-
Облигационни заеми	38,391					38,391		
Дългово-капиталов хибриден инструмент	-							
Други задължения	8,825	8,825						
Общо пасиви	997,218	21,122	-	472,208	132,151	315,610	56,127	-
Разлика в срочността на активите и пасивите	88,503	212,330	253,203	-307,965	-114,691	-251,177	87,196	209,607

	Общо	Лева	Евро	Долари
Средно претеглен лихвен процент по актива	7.56%	7.24%	8.25%	5.95%
Средно претеглен лихвен процент по пасива	3.87%	3.02%	4.74%	4.66%
Лихвен спред между актива и пасива	3.69%	4.22%	3.51%	1.29%

При консервативно разпределение на входящите и изходящите потоци (според матуритет) е налице отрицателен дисбаланс в кратките периоди и положителен в дългите. При прецизирано представяне (с обективни допускания за поведението на различните инструменти – намерение за държане на ценни книжа, падежиране на главници по кредити в съответните периоди, прилагане на техники за оценка на неснижаемите остатъци по привлечени средства на виждане) разпределението по времеви отрязъци е балансирано.

За оценка изложеността към лихвен риск се разработват стрес-тестове. Анализира се предполагаемото изменение на доходите, съответно влияние върху крайни резултати и капиталова адекватност при: значително (шоково) паралелно и значително (шоково) непаралелно изменение на

лихвените нива. Резултатите в края на 2007 г. показват, че и при извънредни (на дадения етап хипотетични) ситуации, изложеността към лихвен риск е управляема и не предполага непреодолим негатив.

РАЗДЕЛ XIV. ТЕХНИКИ ЗА РЕДУЦИРАНЕ НА КРЕДИТЕН РИСК

Видове обезпечения. Основни изисквания. Оценка на обезпеченията

При предоставяне на кредити Банката приема обезпечения, както следва:

⇒ договорни или законни ипотeki върху земя, сгради или право на строеж при започнало законно строителство;

⇒ морска ипотека;

⇒ залог върху дълготрайни и краткотрайни материални активи;

⇒ залог върху вземане по депозитна/разплащателна сметка при Банката в лева или чуждестранна валута, за която БНБ обявява всеки работен ден обменен курс;

⇒ залог върху ценни книжа и гаранции, издадени или гарантирани от правителството на република България, от правителства, централни банки и международни организации, определени от БНБ;

⇒ залог на други финансови активи;

⇒ залог на търговско предприятие по Закона за особените залози;

⇒ залог на монетарно злато;

⇒ залог на вземания от трети лица;

⇒ застрахователни полици по Закона за експортно застраховане, покриващи кредитния риск, издадени от надеждни застрахователни компании;

⇒ записи на заповед, издадени от кредитополучателя и авалирани от трети лица или Записи на заповед, издадени от трети лица;

⇒ поръчителство;

⇒ други, предвидени от закона обезпечения.

Обезпеченията приемани от Банката могат да се комбинират.

Основни принципи при договаряне на обезпеченията:

⇒ перфектност на документацията;

⇒ достатъчност за покриване размера на главницата и лихвите, както и евентуалните разноси при реализация на обезпечението;

⇒ обезпечението да запазва стойността си през целия период на кредита;

⇒ възможност за бърза реализация на обезпечението (ликвидност).

Оценката на обезпеченията се извършва по справедлива пазарна стойност и се изготвя от външни лицензирани оценители и/ или лицензирани оценители – служители на Банката.

Банката извършва предварителен оглед на предлаганото обезпечение, като си запазва правото да редуцира оценката от лицензирания оценител със сконтов процент с размер не по-нисък от 30% от пазарната оценка, по преценка, в зависимост от констатираните различия.

Банката изисква заложените движими вещи и ипотекирани имоти да бъдат застраховани в нейна полза, при предварително съгласувани с нея застраховател, застрахователна сума и покрити рискове. При учредяване на залог с предаване на заложените вещи /реален залог/, заложените вещи се съхраняват от Банката или от трето лице /пазач/, определено по споразумение между Банката, Залогодателя и това трето лице, при специално договорени условия. Кредитният експерт периодично осъществява контрол върху обезпечението, за което съставя протокол.

При учредяване на реален залог се подписва договор за залог, който е неразделна част от договора за кредит, съдържащ наименованието, описанието, количествата, местонахождението и други напълно индивидуализиращи заложените вещи данни, както и данни за договора за банков кредит /№ и дата/ и вземането на Банката, за обезпечаването на което се учредява залога, съгласно приетите вътрешнобанкови изисквания.

Банката приема в залог ценни книжа, както следва: държавни ценни книжа, облигации, в това число ценни книжа, издадени от общините, корпоративни ценни книжа и търговски ценни книжа.

Търговски ценни книжа се приемат за обезпечение, само ако отговарят на условията за скотиране, съгласно вътрешните правила за кредитиране.

Банката не приема за обезпечение акции, издадени от нея или от свързани с нея лица.

Кредитът срещу залог на ценни книжа е краткосрочен, но не по-дълъг от срока на техния падеж.

При залог на вземания в Банката се предават документите, с които се доказва заложеното вземане, като се сключва договор за залог върху вземане.

При залог по сметки в системата на Банката, заложеното вземане се блокира със съгласието на залогодателя и се управлява от Банката по обичайния ред за парични сметки. След издължаване на кредита, паричните средства се освобождават /деблокират/.

При учредяване на залог или ипотека от физически лица или ЕТ, обезпеченията се учредяват от двамата съпрузи, а в случаите на чл. 23 от Семейния кодекс се взема писменото съгласие на съпруга (съпругата).

Ако пазарната стойност на обезпечението спадне с над 20 на сто, а за ценните книжа с над 10 на сто под стойността към датата на отпускане на кредита, в определен от Банката срок, от кредитополучателят се изисква да представи допълнително обезпечение, отговарящо по размер на намалението, или да погаси съответната част от кредита.

При обезпечаване чрез поръчителство Банката изисква солидарно задължаване на поръчителите за пълния размер на задължението при договорените условия.

Банката прилага съответен скотов процент срещу определената справедлива пазарна оценка на предоставеното обезпечение в зависимост от неговия вид, качество, степен на покритие и кредитния риск за всяка конкретна сделка при спазване на действащите нормативни изисквания и защита на интересите си.

Редуциране на кредитния риск

Банката прилага техники за редуциране на кредитния риск и признава обезпечения в съответствие с

разпоредбите на Глава шеста от Наредба 8 за капиталова адекватност на кредитните институции. За обезпечена защита се признават активи, които са достатъчно ликвидни, със сравнително непроменлива във времето стойност и с които се постига подходящо ниво на сигурност на кредитна защита.

Основните обезпечения използвани за редуциране на кредитния риск и определяне на рисково – претеглената стойност на експозициите в отчета по Наредба 8 към 31.12.2007 г. са:

⇒ финансови обезпечения – парични депозити и дългови ценни книжа при спазване на изискванията на наредбата;

⇒ жилищен имот, когато е обитаван или ще бъде отдаван под наем от собственика и когато съществува ниска корелация между справедливата стойност на имота и кредитоспособността на кредитополучателя;

⇒ банкови гаранции.

Когато обезпечението е паричен депозит деноминирано във валутата на кредита или призната дългова ценна книга, чиято пазарна стойност е намалена с 20%, се прилага рисково тегло от 0%.

Когато обезпечението е паричен депозит деноминиран във валута, различна от тази на кредита се прилага рисково тегло от 20%.

За дефиниране на обема от кредити, обезпечени с жилищна ипотека и третирани с 50% рисково тегло, по всяка отделна експозиция се определя по-ниската от двете стойности - справедлива или застрахователна стойност на ипотекирания имот; както и размера на експозицията или част от нея, която не превишава 70% от по-ниската стойност.

При наличие на обезпечение под формата на призната гаранция, частта от експозицията напълно покрита с нея, се претегля с рисковото тегло на доставчика на защита.